

Fișa de măsură “Procesare locală”

Titlu măsură: Sprijin pentru investiții în procesarea locală a produselor agroalimentare din GAL Ținutul Haiducilor

Cod măsură: 4-M4.2.a/3A

Tipul măsurii: INVESTIȚII

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

La nivelul GAL Ținutul Haiducilor, marea majoritate a țăranilor nu dispun de facilitățile necesare pentru adăugarea de valoare în condiții conforme, legale, produselor agricole primare (prin sortare, condiționare și procesare). Lipsesc, de asemenea, facilitățile de colectare, recepție și depozitare, care ar permite formarea unor loturi semnificative cantitativ, precum și facilitățile de ambalare și etichetare a produselor finite rezultate în urma procesării.

În aceste condiții, fermierii sunt nevoiți să-și vândă produsele agricole neprelucrate, la prețuri dictate de procesatori sau distribuitori (de regulă, prețuri foarte mici, sub costul de producție).

Măsura finanțează activitățile de procesare locale, oferind posibilitatea țăranilor lideri din GAL (grupați în cooperative sau grupuri de producători sau organizații ca IMM-uri, întreprinderi individuale sau întreprinderi sociale de inserție) să investească în construcții, echipamente, utilaje, servicii și active imateriale necesare pentru toate etapele procesului de procesare a produselor agricole primare.

Măsura are o abordare axată pe zonă (pe de o parte, ea vizează în mod explicit organizații constituuite din și de către fermieri din Ținutul Haiducilor; pe de altă parte, ea acordă prioritate la finanțare acelor organizații care, în urma investiției, se angajează să proceseze produse agricole locale de la cel puțin 5 fermieri din GAL Ținutul Haiducilor). Măsura contribuie la rezolvarea problemelor P3 și P5 identificate în analiza-diagnostic, prin reducerea unora dintre punctele slabe menționate în analiza SWOT la secțiunea “Agricultură și industrie alimentară” - respectiv:

- *În majoritatea comunelor din GAL lipsesc structurile asociative, care să ofere putere de negociere în relația cu furnizorii și distribuitorii;*
- *Fermierii se găsesc în imposibilitatea de a procesa legal produsele agricole primare, în lipsa unor unități acreditate;*
- *Lipsesc capacitățile locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare, procesare și ambalare;*
- *Profitabilitatea scăzută a activității agricole pe scară mică menține producătorii într-o stare de sărăcie, nepermîndu-le să se doteze cu echipamente moderne sau să se certifice pe scheme de calitate.*

Măsura valorifică și unele dintre punctele tari menționate în analiza SWOT la secțiunea “Agricultură și industrie alimentară” - respectiv:

- *Existența unor procesatori bine consolidați, care au supraviețuit crizei, aflați pe un trend ascendent, care pot genera locuri de muncă și pot contribui la crearea de rețele de aprovizionare locală;*

- *Existența unei emulații pe plan local în ceea ce privește constituirea de cooperative și grupuri de producători.*

Măsura contribuie, astfel, la atingerea obiectivelor O3 și O5 ale Strategiei de dezvoltare locală.

Contribuția măsurii la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și complementaritatea cu alte măsuri din SDL

- Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: Obiectiv 1 - Favorizarea competitivității agriculturii
- Obiectiv specific al măsurii:
 - Dezvoltarea capacităților locale de procesare a produselor agricole, aflate în proprietatea fermierilor (grupați în cooperative sau grupuri de producători sau organizați ca IMM-uri, întreprinderi individuale sau întreprinderi sociale de inserție).
- Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: Prioritatea 3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură
- Măsura corespunde obiectivelor art. 17 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
- Măsura contribuie la Domeniile de intervenție:
 - DI 3A „Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.
 - DI 2A „Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole”.
- Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:
 - Inovare: măsura va permite dotarea țăranilor lideri (grupați în cooperative sau grupuri de producători sau organizați ca IMM-uri, întreprinderi individuale) să aibă acces la tehnologii și echipamente tradiționale autentice sau la tehnologii și echipamente de ultimă generație, menite să permită procesarea pe plan local a produselor agricole primare;
 - Mediu și climă: măsura va acorda prioritate la finanțare acelor proiecte care prevăd dotarea cu tehnologii și echipamente cu consum energetic redus, cu impact minim asupra mediului și/sau care permit reciclarea unor materii prime.
- Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:
 - Beneficiarii direcți ai acestei măsuri sunt potențiali beneficiari direcți sau indirecți ai măsurilor 1-M1.1.a/1A “Țăranii lideri”, 1-M1.2.a/1A “Activități demonstrative” și 3-M3.1.a/3A “Scheme de calitate”.
- Sinergia cu alte măsuri din SDL:
 - Măsura este sinergică cu măsurile 3-M3.1.a/3A “Scheme de calitate” și 16-M16.4.a/3A “Lanțuri scurte”, toate contribuind la atingerea priorității 3 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

2. Valoarea adăugată a măsurii

În conformitate cu cele precizate în PNDR (p. 506), măsura creează valoare prin:

- *Capacitatea instituțională creată și consolidată prin parteneriate;*

- *Identificarea unor soluții locale creative pentru problemele existente la nivel local.*

Proiectele ce se vor finanța în cadrul acestei măsuri creează plus-valoare, oferind țăranilor lideri posibilitatea de a-și crește veniturile din agricultură, prin procesarea locală a produselor agricole primare și comercializarea unor produse cu valoare adăugată mare. Ca atare, măsura “Procesare locală” este extrem de relevantă pentru Strategia de dezvoltare locală, reprezentând o etapă esențială pe ramura “Agricultură” din lanțul integrat “Agricultură și agroturism”.

Măsura se diferențiază de sub-măsura similară din PNDR și are caracter inovator prin fixarea unor criterii de eligibilitate și de selecție specifice teritoriului atât la nivelul acțiunilor eligibile (vezi punctul 6), cât și al beneficiarilor direcți (vezi punctele 4 și 8).

3. Trimitere la alte acte legislative

- R (UE) nr. 1303/2013, R (UE) nr. 651/2014, R (UE) nr. 1407/2013, R (UE) nr. 852/2004, R (UE) nr. 853/2004, R (UE) nr. 854/2004, R (UE) nr. 882/2004, R (UE) nr. 178/2002, R (UE) Nr. 1336/2013; R (UE) Nr. 1305/2013; R (UE) Nr. 807/2014; R (UE) Nr. 808/2014; R (UE) Nr. 215/2014;
- Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003; Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02;
- Legea nr. 346/2004; Legea 31/1990; OUG 44/2008; Legea nr. 1/2005; Legea nr. 566/2004; Ordonanța nr. 37/ 2005;
- Ordinul nr. 119/2014; Ordinul 10/2008; Ordinul 111/2008; Ordin 57/2010

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

- Beneficiari direcți:
 - Cooperative și grupuri de producători constituite la nivelul GAL Ținutul Haiducilor, definite conform legislației naționale în vigoare.
 - Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate ;
 - IMM-uri, întreprinderi individuale.
- Beneficiari indirecți:
 - Țăranii lideri proprietari/membri ai organizațiilor care beneficiază de finanțare; comunitatea locală.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile pe teritoriul GAL Ținutul Haiducilor:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții privind ambalarea și etichetarea produselor;
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea capacităților locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare, procesare, ambalare și etichetare;
- Investiții pentru conformarea unităților de procesare la cerințele de mediu, protecția muncii, PSI și securitate alimentară existente (în ceea ce privește managementul apelor uzate și al deșeurilor etc.);

- Îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde ce vor fi impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;
- Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;
- Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului.
- Inființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducerea emisiilor poluării și respectarea standardelor Uniunii care vor deveni obligatorii pentru exploatații în viitorul apropiat, și cele pentru depozitarea/gestionarea adecvată a gunoiului de grăjd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;
- Inființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacitate de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;

Acțiuni neeligibile: Acțiuni vizând investiții pentru comercializarea propriu-zisă a produselor procesate pe plan local.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile/operațiunile eligibile;
- Sprijinul va fi limitat la investiții în procesarea produselor agricole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene în scopul obținerii de produse Anexa I și non-Anexa I;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza prezentării documentației tehnico-economice;
- Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Investiția va尊重a prevederile legislației în vigoare din domeniul sănătate publică, sanitar-veterinar și siguranță alimentară;
- Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat.
- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme situată pe teritoriul GAL, cu o dimensiune economică de minim 4.000 SO (valoarea producției standard), în conformitate cu analiza SWOT a SDL;
- **Costuri eligibile:**
 - Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea clădirilor în care au loc operațiunile de recepție, depozitare, condiționare, sortare, procesare, ambalare și etichetare a produselor agro-alimentare locale;
 - Achiziționarea, inclusiv în leasing de utilaje noi, instalații, echipamente și mijloace de transport specializate în scopul colectării materiei prime, receptiei, depozitării, condiționării, sortării, procesării, ambalării și/sau etichetării produselor agro-

- alimentare locale;
- Cheltuieli generate de conformarea unităților de recepție, depozitare, condiționare, sortare, procesare, ambalare și comercializare la cerințele de mediu și securitate alimentară (în ceea ce privește managementul apelor uzate și al deșeurilor etc.)
 - Cheltuieli generate de îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde ce vor fi impuse de legislația europeană pentru procesarea și comercializarea produselor agro-alimentare;
 - Cheltuieli generate de investițiile în active necorporale;
 - Cheltuieli generate de construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități și a anexelor aferente activității productive desfășurate, dimensionate corelat cu numărul persoanelor ce vor utiliza aceste spații (**Pentru respectarea condițiilor de igienă, de protecție a muncii, sanităveterinare și a fluxului tehnologic, sunt eligibile cheltuielile cu spațiile destinate personalului de producție: laboratoare, vestiare tip filtru pentru muncitori, biroul medicului veterinar, biroul maiștrilor, a șefului de fermă, spațiu pentru pregătirea și servirea mesei etc.**);
 - Cheltuieli generate de construirea, amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat.

8. Criterii de selecție:

- Selecția proiectelor va fi organizată pe baza următoarelor principii:
 - Se vor organiza sesiuni de depunere a proiectelor cu perioadă limitată în timp în funcție de gradul de absorție a fondurilor alocate ;
 - Definirea unui prag minim de punctaj pentru ca proiectele să fie eligibile;
 - Acordarea de prioritate în evaluare/selecție proiectelor cu punctajul cel mai ridicat.
- Prioritate la finanțare vor avea, în baza criteriilor de selecție ce vor fi stabilite prin Ghidul solicitantului:
 - Cooperativelor și grupurilor de producători;
 - Solicitanților care, în urma investiției, se angajează să proceseze produse agricole locale de la cel puțin 5 fermieri din GAL Ținutul Haiducilor;
 - Solicitanților care derulează proiecte integrate prin care solicită finanțare pentru mai multe etape în lanțul de procesare;
 - Solicitanților care își desfășoară activitatea în zona montană (indiferent dacă sunt certificați ca atare sau nu);
 - Solicitanților care derulează investiții legate de agricultura ecologică (indiferent dacă sunt certificați ca atare sau nu);
 - Solicitanților care dispun de produse certificate în cadrul unei scheme de calitate europene;
 - Solicitanților care au participat la minim una din măsurile: 1-M1.1.a/1A “Țărani lideri”, 1-M1.2.a/1A “Activități demonstrative” și/sau 3-M3.1.a/3A “Scheme de calitate”;
 - Măsura va acorda prioritate la finanțare acelor proiecte care prevăd dotarea cu tehnologii și echipamente cu consum energetic redus, cu impact minim asupra mediului și/sau care permit reciclarea unor materii prime.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

- Contribuția publică nerambursabilă este 810.000 Euro. Pragurile de finanțare pentru proiecte sunt de minim 20.000 Euro și maxim 200.000 Euro pentru un proiect; ca atare, număr de proiecte estimate a se finanța este între 5 și 40.
- Proiectele sunt generatoare de venit, intensitatea sprijinului fiind de:
 - 50% din totalul cheltuielilor eligibile, pentru IMM-uri și întreprinderi individuale care nu activează în zona montană și nu derulează investiții legate de agricultura ecologică/agromediu;
 - 70% din totalul cheltuielilor eligibile, pentru IMM-uri și întreprinderi individuale care fie activează în zona montană, fie derulează investiții legate de agricultura ecologică/agromediu, fie sunt realizate de tineri fermieri;
 - 70% din totalul cheltuielilor eligibile pentru formele asociative (cooperative și grupuri de producători) care derulează investiții colective;
 - 90% din totalul cheltuielilor eligibile, pentru IMM-uri și întreprinderi individuale care activează în zona montană și/sau derulează investiții legate de agricultura ecologică /agromediu și/sau sunt realizate de tineri fermieri;
 - 90% din totalul cheltuielilor eligibile pentru formele asociative (cooperative și grupuri de producători) care derulează investiții colective în zona montană și/sau legate de agricultura ecologică/agromediu și/sau sunt realizate de tineri fermieri.

Se vor respecta prevederile privind intensitatea sprijinului din Regulamentul 1305/2013 după cum urmează:

art. 17 alin. (1) literele (a) și (d):

Rata sprijinului nerambursabil este de maximum 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși 200.000 euro, indiferent de tipul investiției; Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu câte 20 puncte procentuale suplimentare dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul:

Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative, grupuri de producători sau parteneriate sprijinite prin intermediul M16/parteneriatelor constituite în conformitate cu art. 35 din Reg. (UE) nr. 1305/2013);

Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârstă de până la 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305);

Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;

Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 Reg. (UE) nr. 1305/2013;

Pentru investițiile neproductive legate de îndeplinirea obiectivelor din domeniul agromediului și al climei, intensitatea sprijinului este de până la 100%, fără a depăși 200.000 euro/proiect.

art. 17 alin. (1) litera (b):

Rata sprijinului nerambursabil este de maximum 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 200.000 euro, indiferent de tipul investiției.

- Se vor aplica regulile de ajutor de minimis în vigoare.

10. Indicatori de monitorizare

- Indicator: Număr de cooperative, grupuri de producători, IMM-uri, întreprinderi individuale constituite la nivel de GAL Ținutul Haiducilor, care beneficiază de investiții în dezvoltarea capacităților locale de procesare a produselor agricole - minim 5, maxim 40.
- Indicatorul specific LEADER: Crearea de locuri de muncă - minim 5.

